

Kampanjföredrag (ca 45 min)

Sänk priserna! Låt storföretagen betala för sin egen kris.

Kampanjlansering! Under våren kommer förbundet att driva kampanjen Sänk priserna! Det innebär att kampanjen kommer att drivas överallt, i hela landet, i varje klubb samtidigt. Det här föredraget handlar kort och gott om vad kampanjen kommer att handla om, vilka krav vi ställer och hur man som klubb kan lägga upp sitt kampanjande helt enkelt.

Bakgrund

Att vi befinner oss i en kris har nog alla märkt av. Det är den högsta inflationen de flesta av oss unga varit med om. Hyrorna och matpriserna blir högre och högre medan reallönerna sjunker. I skolorna så larmar matsalspersonalen om att elever äter mer i skolan som en följd av att det kostar mer för familjer att handla mat. Familjer har inte råd att ha på värme eller lampor hemma för att elen blivit så dyr och allt fler riskerar att bli vräkta ur sina hem när hyrorna chockhöjs.

Även om alla märker av krisen, så drabbas dock inte alla. Mitt i allt fortsätter det att gå jättebra för storföretagen.

- ICA har gjort rekordvinster de senaste åren men trots det så ökar matpriserna något enormt.
- Trots att Sverige är ett av länderna som exporterar mest el - vi har alltså mer el än vad vi använder i Sverige - så har elräkningarna varit de värsta i mannaminne denna vinter. Detta beror på att vi tvingas betala samma pris som den dyrast producerade elen i Europa pga EU och vinnarna är energibolagen.
- Trots att fastighetsvärdarna har tjänat 100 miljarder på att hyra ut bostäder de senaste två åren så vill man höja hyrorna, i vissa delar av landet med så mycket som 10%.

Det är inte vi, arbetarklassen och arbetarklassens unga, som försatt oss här, men det är arbetarklassen som tvingas betala priset för kapitalismens kris. Det är vi som får mindre pengar att röra oss med och det är vi som riskerar att hamna i fattigdom och inte ha råd med mat och hyra etc. Därför lanserar vi nu kampanjen: *Sänk priserna! Låt storföretagen betala för sin egen kris.*

Ett förtydligande: när vi säger att storföretagen ska betala för sin egen kris menar vi inte att det är t.ex ICA som har gjort att vi är i en ekonomisk kris. Det vi menar är att till skillnad från vad storföretagen gör idag, låta oss få betala för att *undvika* en "kris" hos dem (läs: mindre avkastning) bör de få betala de höjda inköpspriserna själva.

Kampanjens huvudfokusområden

Kampanjen handlar såklart om att sänka priserna generellt för oss, men vi har valt ut några huvudfokusområden som vi tänker är relevanta och gör sig kännbara för de allra flesta av

oss. Man får såklart lyfta andra saker som blivit dyrare som är lokalt förankrade i klubbar och liknande, men dessa är de huvudsakliga ämnen med krav som vi bestämt.

Sänk matpriserna!

Matpriserna blir allt högre och många av oss vänder på varje krona för att se till att ha mat på bordet. Ingen ska behöva gå med en klump i magen över att kanske behöva gå hungrig i slutet av månaden. Priserna i Sverige fortsätter stiga, 2022 ökade matpriserna fem gånger så mycket som lönerna. Men i en annan del av landet är det inte lika tufft. Livsmedelsjättarna fortsätter slå rekordvinster, och miljarderna rullar in för dem.

I våra grannländer, med liknande inflation, har priserna inte ökat i samma takt. I krisens storm har de svenska storföretagen som äger mataffärerna tagit chansen att höja priserna. Att kunna sätta mat på bordet ska vara en självklarhet, och storföretagen ska inte få dra vinning på krisen. Ung Vänster kräver att vi tar bort moms på mat och höjer skatten för de rika!

- Livsmedelsjättarna måste sluta ta ut övervinster genom höjda priser. Om priserna inte sjunker kräver Ung Vänster pristak för mat.
- Moms är en skatt som konsumenterna betalar (som ingår i priset) när man köper livsmedel så som mat. Idag ligger moms på mat på 12% och om man tog bort den skulle maten bli billigare. Momsen är en av de inkomstkällorna för statskassan som nästan enbart betalas av arbetarklassen, då priset på mat inte spelar roll för hur mycket eller lite överklassen konsumerar på detta. Genom att ta bort moms på mat skulle det bli billigare för arbetarklassen och vi skulle få mer pengar kvar i slutet av månaden.
- För att kompensera för de förlorade skatteintäkterna bör vi istället höja skatten för överklassen. Vi kräver att förmögenhetsskatten, fastighetsskatten och arvsskatten återinförs.

Inför Sverigepriser på el!

Elpriserna är på nivåer som aldrig förr. Samtidigt slår elmarknaden andra rekord än bara kostnader - svenska elbolag har aldrig exporterat så mycket el som nu. Sverige producerar mycket mer el än vi faktiskt använder, de höga priserna beror inte på elbrist, utan på att vi tvingas betala samma pris som den dyrast producerade elen i Europa.

Anledningen till detta är ju på grund av att Sverige är med i EU och att vi därför behöver anpassa priserna och inflationen till EU:s inre marknad. Något annat hade stridit mot EU:s lagstiftning om en "fri marknad" inom Europa. Hade vi kunnat frikoppla Sverige från EU:s marknad så hade detta inneburit billigare elpriser. Detta hade varit jättebra för oss, men sämre för energibolagen.

Så medan vi uppmanas spara el och har räkningar som äter upp stora delar av inkomsten, kan elbolagen i Sverige glädja sig åt de skenande priserna i Europa. Den dyra elen som exporteras i Europa ska inte driva upp våra priser, vi borde betala ett rimligt pris för den el vi producerar.

- Därför måste Sveriges elmarknad separeras från marknaden för elen som exporteras. Genom att ha en separat marknad för den elen som produceras och

konsumeras i Sverige skulle vi få billigare elräkningar samtidigt som exporten inte hade påverkats. Ung Vänster kräver att vi inför Sverigepriser på el! Detta är också något som Vänsterpartiet kräver vilket innebär att man kan läsa mer om detta på deras hemsida.

Frys hyran!

Fastighetsägarna höjer hyrorna med så mycket som 10%. Dessa hyreshöjningar slår hårt mot oss.

Fastighetsägarna säger att de måste höja hyrorna för att räntorna har stigit. Men under de senaste 20 åren har räntorna varit låga, fastighetsägarna gjort miljarder i vinst och hyrorna har höjts ändå. Idag är det extremt lönsamt att äga hyresfastigheter – de största privata hyresvärdarna gör 40% vinst per hyreskrona. Fastighetsägarna vill göra rekordvinst varje år oavsett hur ekonomin går, och hyresgästerna ska stå för notan. Det är inte rimligt.

Att hyrorna chockhöjs är något som speciellt drabbar studenter och kvinnor. Man kan inte lämna en våldsam relation med en man om det inte är möjligt ekonomiskt att bo ensam. Många kvinnor som lever i våldsamma relationer har också ofta ingen, eller väldigt låg inkomst, vilket gör att det är i praktiken blir omöjligt att hitta någonstans att bo för att kunna lämna relationen.

På samma sätt blir det omöjligt för studenter att flytta hemifrån när hyran äter upp hela ens CSN. Man ska inte behöva ha två jobb samtidigt som man studerar heltid för att ha råd att bo någonstans.

Att frysa hyrorna från politiskt håll är fullt möjligt. I t.ex Berlin, där det varit stora protester mot höga hyror har man t.ex bestämt att frysa alla hyror i fem års tid.

- Vi tycker att fastighetsägarna ska betala för sina ökade omkostnader med minskad vinstmarginal – det har de råd med. Ung Vänster kräver att hyrorna fryses!

Alla ska kunna transportera sig!

Att ta sig runt i sitt område är en grundförutsättning för att delta i och kunna vara en del av samhället. Idag är det inte bara skitdyrt med kollektivtrafik, det är också alldeles för få avgångar. Alla borde kunna ta för givet att kunna hoppa på bussen och inte behöva tänka på busskortets höga pris. Det kan man göra genom att lägga kostnaden för kollektivtrafiken på skatten istället för som en avgift som vi betalar via biljetter. Flera utgifter som kollektivtrafiken har idag som t.ex underhåll av spärrar, konduktörer och kontrollanter, hade då inte behövts och vi hade kunnat använda de pengarna på att bygga ut kollektivtrafiken så fler kan ta bussen istället för bilen.

Kollektivtrafiken är dock ännu sämre på landsbygden (om den finns alls) och resekostnaderna blir extremt dyra om man inte har tillgång till kollektivtrafik. Oavsett var i landet man bor måste man veta att man kan ta sig omkring. Det är inte folk som bor på landsbygdens fel att inflationen ökar lavinartat, därför driver vi också att den kostnaden som har medföljt av inflationen och krisen nu ska kunna ersättas för folk som bor på ställen där det finns alldeles för dålig, eller ingen kollektivtrafik överhuvudtaget.

- Ung Vänster kräver att vi inför gratis (avgiftsfri) och utbyggd kollektivtrafik
- Och ersättning för höjda resekostnader för de som bor i områden utan fungerande kollektivtrafik!

Sist men inte minst ...

... Så ställer vi kravet om att ta över kontrollen. Samhället ska inte styras av storföretagens vinstjakt, det borde anpassas efter våra behov.

Företagen kommer alltid prioritera sina egna vinster före vanliga människor. Så länge storföretagen kontrollerar våra nödvändiga samhällsfunktioner kommer vi inte kunna undvika kriser. **Därför ställer vi även kraven om att vi vill att livsmedelsjättarna, järnvägen, bankerna och andra viktiga institutioner ska förstatligas för att sätta vår rätt till ett värdigt liv före storföretagens intressen!**

Diskutera i gruppen!

- Vilka priser har du märkt av att folk i din omgivning mest klagat på?

Låt folk diskutera två och två i ett par minuter. Samlas sen i storgrupp och låt några personer få återreflektera vad de pratade om.

Kampanjmaterial

Till den här kampanjen finns det en affisch, en foldier och ett klistermärke. Det förväntar vi oss att ni använder när ni är ute och kampanjar, t.ex genom att anordna affischeringar, flygbladsutdelningar, trappspring och genom att sätta upp klistermärken etc.

Förutom detta så kommer det även att komma kampanjpaket med standardmallar för delbilder som distrikt och klubbar kommer kunna använda för att göra lokala versioner till sociala medier. Det kommer även att planeras in kampanjdagar som ni kommer att få info om senare, där tanken är att alla klubbar i hela Sverige är ute och kampanjar samtidigt, på samma dag.

Några saker att tänka extra på när ni planerar in ert kampanjande i klubbarna är att:

- Se till att sätta upp affischer och klistermärken och dela ut foldrarna utanför stadskärnorna/centrum. Sätt er ned och diskutera i vilka områden i ert klubbområde där det här materialet kommer att tilltala flest.
- Se till att boka in bokbord på eller utanför skolor i ert område! Detta är supersuperviktigt och det är så vi oftast får flest nya medlemmar. (Tipsa om bokbordsguiden)
- Håll i öppna möten som alla får gå på, inte bara medlemmar, och se till att mobilisera inför dessa ordentligt genom att informera om det på skolor och i bostadsområden.

Diskutera i gruppen!

- Förutom kampanjande i form av basaktivism - kan ni komma på någon mer kreativ aktion som man skulle kunna göra för att belysa kampanjen och hur orättvist det är att vi måste betala mer för att rädda företagen? Vad skulle man kunna göra lokalt, i era klubbar?
- Finns det något speciellt man skulle kunna göra för att belysa hur krisen specifikt drabbar kvinnor?

Låt folk diskutera två och två i ett par minuter. Samlas sen i storgrupp och låt några personer få återreflektera vad de pratade om.

Frågor?